

Bestuurslid Simone Larabi bij de prachtig ingerichte Stedenbandkraam op het Bevrijdingsfestival in het Stadspark van Groningen.

We zijn ontzettend blij met de nieuwe en frisse uitstraling van onze website. De site is nu meer in lijn met onze huisstijl en passend bij onze andere (social) media.

San Carlos en omgeving worden steeds aantrekkelijker voor toeristen. Dat heeft onder meer te maken met de prachtige flora en fauna in het gebied.

Studenten geneeskunde uit Groningen gaan regelmatig met het gezondheidspersoneel op pad. Ze bezoeken gezinnen thuis of voeren gezondheidsmissies uit naar (slecht bereikbare) plattelandsgebieden.

De Stedenband in 2016

De organisatie

Het was feest in 2016: 30 jaar Stedenband Groningen- San Carlos! Op vele manieren hebben we afgelopen jaar aandacht besteed aan deze bijzondere mijlpaal. Hiervan is elders in dit jaarverslag verslag gedaan. Om het feest extra kleur te geven en de relatie tussen de beide steden opnieuw te bekrachtigen, was het de bedoeling om met een delegatie naar San Carlos af te reizen. Dit wilden we graag combineren met het geven van een impuls aan het Bureau San Carlos in wording en een missie in het kader van het project Huiselijk Geweld. Helaas is het door de verkiezingen eind november niet gelukt om een zinvolle missie te plannen. We hopen dan ook in 2017 hieraan een mooie invulling te geven.

Qua bestuur is het een dynamisch jaar geweest. Voorzitter Maurits Sijtsma is, zoals hij bij zijn aanstelling had aangekondigd, na ruim één jaar voorzitterschap, terug getreden. Hij beheert nu nog de portefeuille Water. Ook onze portefeuillehouder Kunst & Cultuur Marga Hoijsink, portefeuillehouder Mensenrechten Els Dafallah en Sylvia Bloemendaal met portefeuille Netwerk & PR, hebben helaas afscheid van ons moeten nemen in 2016 en wij van hen. Allen, ook via deze weg, ontzettend bedankt voor jullie inzet, tijd, resultaten en plezierige samenwerking!

Gelukkig is het bestuur ook aangevuld met een aantal fijne en kundige nieuwe leden. Zo hebben we Hub Hermans bereid gevonden om voorzitter te zijn van de Stedenband, is Reint Huizenga gestart met de portefeuille Onderwijs & Stages, en is Fetzen de Groot de nieuwe portefeuillehouder Mensenrechten geworden. Ontzettend mooi dat we weer nieuwe krachten met nieuwe energie in ons bestuur mochten verwelkomen.

Gesprekken over het inrichten en verder vormgeven van het Bureau San Carlos zijn ook in het afgelopen jaar gevoerd, zowel intern als met onze coördinatoren in San Carlos. Hierbij is speciaal aandacht gegeven aan het verder in positie brengen en gebruikmaken van de coördinatoren die nu in San Carlos werkzaam zijn. In het werkbezoek van 2017 zal hier verder invulling aangegeven worden.

Tot slot vermelden we met trots onze nieuwe website die eind 2016 online ging. Caro Helder tekende voor het ontwerp en Maaike IJpenberg bouwde de site. De site is nu ook goed op tablet of smartphone te bekijken.

Financiën

Van de gemeente Groningen hebben we in 2016 een subsidie van €59.590 ontvangen. In San Carlos hebben we ook dit jaar gebruik gemaakt van de diensten van Ineke de Groot, waarvoor zij een vergoeding van € 200 per maand heeft ontvangen. Voor het sportproject zijn vergoedingen van US\$ 50 per maand uitbetaald aan onze lokale coördinatoren Jalmer Correa en Luis Orozco. Onze financieel verantwoordelijken in San Carlos, Frank Ochomogo en Jacqueline Arana, ontvingen in 2016 een vergoeding voor hun werkzaamheden van in totaal US\$ 700. Met hulp van ASODELCO is het microkredietproject *Emprendemujer* in 2016 hervat. Daarnaast zijn er meerdere activiteiten binnen het LGBT project gerealiseerd. In het kader van het 30 jarig bestaan van de stedenband zijn een aantal feestelijke bijeenkomsten georganiseerd. In 2016 is € 43.906,94 uitgegeven aan projecten. In totaal is er € 23.647,25 geworven voor de projecten (donaties, subsidies, inzamelingsacties, activiteitenopbrengsten en stagebegeleiding). Voor een aantal projecten (microkrediet, LGBT) stonden er geoordeelde reserves op de balans, die zijn aangewend voor de projectuitvoering in 2016. Opvallende verschillen tussen de begroting en de realisatie van 2016 zijn veroorzaakt door het niet doorgaan van het jubileum-werkbezoek aan San Carlos en uitstel van het project Huiselijk Geweld. De oorspronkelijke projectaanvraag bleek te moeten worden geactualiseerd, door veranderde omstandigheden in Nicaragua. Een sessie voor het herformuleren in San Carlos van de aanvraag is in 2016 voorbereid, maar heeft door het uitblijven van goedkeuring uit Managua nog niet plaatsgevonden.

Een gedetailleerd financieel verslag is op verzoek te verkrijgen bij de Stedenband.

Duurzaam Toerisme

San Carlos en omgeving heeft veel te bieden op het gebied van toerisme; in het bijzonder de nature-based activiteiten trekken hier bezoekers. Vanwege de grote ecologische waarde van het bijzondere oerbosgebied en de mogelijkheden voor duurzaam toerisme, steunt de Stedenband initiatieven in San Carlos. Het gaat dan om toerisme waarbij de lokale natuur en cultuur niet worden geschaad. In dit nog steeds door internationale toeristen vrijwel onontdekte gebied hebben reizigers de mogelijkheid om het authentieke Nicaragua te leren kennen. Een écht avontuur!

Stages

Sinds we eind 2010 begonnen met een stageprogramma voor studenten *Geneeskunde* van het *UMCG* is de interesse hiervoor nog steeds onverminderd groot; in 2016 zonden we 13 studenten uit, een recordaantal! Op papier leek dit prima te plannen, maar in de praktijk moesten alle zeilen worden bijgezet. Niet alle gezondheidscentra waren beschikbaar, waardoor er op een bepaald moment teveel studenten op één plek waren. In de toekomst beperken we ons tot 3 studenten tegelijk in één instelling. In 2016 zijn we van start gegaan met een pilot voor de coschap *Tropengeneeskunde*. We hopen deze stage in 2017 toe te voegen aan ons vaste aanbod.

Tegelijkertijd valt er nog veel te ontwikkelen in deze kansrijke sector. In 2016 heeft de Stedenband de organisatie van lokale toeristische ondernemers *CANTUR* geholpen om een expertiseaanvraag bij de Nederlandse organisatie *PUM (Programma Uitzending Managers)* in te dienen. *PUM* honoreerde de aanvraag en zond in juli een expert naar onze zusterstad. Zij heeft diverse aanbevelingen gedaan voor de verbetering van de infrastructuur en toeristische activiteiten. Nieuwsgierig wachten we nu af wat de ondernemers gaan doen met deze aanbevelingen.

Voor 2017 staan er al 10 studenten *Geneeskunde* in de planning. Een groot deel daarvan wil een combinatiestage lopen (Sociaal en Tropen). De *Faculteit Economie en Bedrijfskunde* van de *RUG* benaderde ons in 2016 met de vraag of wij stageplaatsen kunnen bieden voor hun *Summerschool* die met de *University of Newcastle* is opgezet. Doel is in de zomer van 2017 de eerste studenten naar San Carlos uit te zenden. Zij doen onderzoek op het gebied van sociaal-economische vraagstukken. Tot slot is er opnieuw contact gelegd met de *Hanzehogeschool (ALO/Sportmanagement en Voeding en Diëtetiek)* om te onderzoeken of weer stages in San Carlos mogelijk zijn in het kader van onze projecten.

Het jaarverslag is een uitgave van **Stedenband Groningen-San Carlos**
Postbus 268, 9700 AG Groningen
Bezoekadres Harm Buitenplein 1
Open maandag t/m woensdag
T (050) 367 61 69
E sancarlos@groningen.nl

I www.groningensancarlos.nl
Twitter @GrunnSanCarlos
LinkedIn-groep Stedenband Groningen-San Carlos
Like us on Facebook
facebook.com/GrunnSanCarlos
Instagram [grunn sancarlos](https://instagram.com/grunn sancarlos)

IBAN NL77 INGB 0000 0580 95
Samenstelling en hoofdredactie
Muriël Duindam
Bijdragen Martje Birker, Muriël Duindam, Anjo Grakist, Fetzen de Groot, Ineke de Groot, Simone Larabi, Maurits Sijtsma, René Voogd

Fotografie Frank Arents, ASODELCO, Muriël Duindam, Ineke de Groot, Fran Leijten, Fundar, Modiversex, Familie Orozco
Opmaak Caro Helder
Ontwerp Maaike de Laat
Oplage 700 stuks

Jaarverslag 2016

Stedenband Groningen – San Carlos

De Stedenband is een netwerkorganisatie die, samen met verschillende partners in Groningen en San Carlos (Nicaragua), projecten ontwikkelt en uitvoert.

De grote sprong voorwaarts?

In San Carlos verandert er voortdurend van alles, maar aan de andere kant blijven ook veel dingen hetzelfde. Een zeer positieve verandering is dat er gedurende het afgelopen jaar behoorlijk wat vorderingen zijn gemaakt met de bouw van de drinkwaterinstallatie die water uit het Meer van Nicaragua geschikt gaat maken voor consumptie. Volgens de planning moet het project in september van dit jaar worden afgerond, waarna de bevolking van San Carlos-stad 24 uur per etmaal water uit de kraan gegarandeerd heeft - een enorme verbetering van de kwaliteit van leven. Op het platteland krijgen ook steeds meer dorpen de beschikking over een fatsoenlijke drinkwatervoorziening. Groningen draagt daar ook aan bij. Begin november vonden de landelijke verkiezingen plaats: volgens de sandinist-

ten was het een groot succes, omdat zij een ruime meerderheid van de stemmen zouden hebben gekregen en zij hiermee hun beleid bevestigd zagen. Volgens anderen was er juist onder een groot deel van de stemgerechtigden erg weinig animo om te gaan stemmen, omdat - zoals velen zeiden - 'de uitslag toch al vast stond'. De gemeentelijke verkiezingen, die ook dit jaar hadden moeten plaatsvinden, zijn een jaar opgeschoven, omdat beide verkiezingen volgens de wet niet mogen samenvallen. Duidelijk is dat de controle vanuit de regering in Managua gedurende de afgelopen jaren behoorlijk is toegenomen en dat de gemeenten erg weinig tot geen autonome beslissingen kunnen nemen - dit vergemakkelijkt het werk van de stedenbanden en andere project-initiatiefnemers niet bepaald.

Aan het eind van november werd men in San Carlos en omstreken opgeschrikt door de aankondiging dat orkaan *Otto* op komst was. In Nicaragua was men in de hoogste staat van paraatheid en veel mensen zijn op tijd geëvacueerd. Uiteindelijk kwam *Otto* op donderdag 24 november 'aan- en overwaaien', in San Carlos was het hoogte- (of beter gezegd: diepte-)punt van de orkaan ongeveer vanaf vier uur 's middags tot zeven uur 's avonds. Het waren spannende uren, er zijn veel bomen omgewaaid, kabels beschadigd, daken spoorloos verdwenen, enz., maar gelukkig waren er geen persoonlijke ongelukken te melden, mede door de goede voorbereiding vanuit de overheid. Ook de orkaan heeft het aanzien van San Carlos weer veranderd.

Modiversex Río San Juan organiseerde op 28 juni voor de tweede keer de Gay Pride. De activiteit werd door Groningen en Erlangen gezamenlijk gefinancierd en draagt bij aan de emancipatie van leden van de LHBT-gemeenschap.

Deelnemers aan het zaalvoetbaltoernooi ter ere van het dertig jarig bestaan van de Stedenband poseren met een geïmproviseerde jubileum-banner in de sporthal van San Carlos.

Inspectie van het punt waar de waterbron ontspringt in Caracito. De bron moet beschermd worden met een hek en zal van een opslagtank worden voorzien.

Een foto van het watercarnaval in de stijlvolle etalage van Sportel Optiek in de Nieuwe Ebbingestraat.

Nohemí Bellorin (links), de uitvoerend directeur van ASODELCO, vertelt vrouwen uit de plattelandsgebieden over de mogelijkheden van een microkrediet binnen het project *Emprendemujer*.

Fundar maakte in opdracht van Groningen diverse sieraden van papier voor de Nicaraguaanse markt. Stap voor stap worden de ontwerpen verbeterd, zodat ze op termijn ook geschikt zijn voor de Europese markt.

Seksuele diversiteit

‘Sociaal elkaars gelijken, anders in vrijheid!’ is de slogan van *Modiversex*, de belangenorganisatie voor Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen en Transgenders (LHBT) in San Carlos.

Modiversex is dé organisatie in San Carlos om de rechten van de LHBT-gemeenschap te verbeteren. Een groep mensen met lef en motivatie. Dat is zeker nodig voor dit thema. Als het gaat om vrijheid in seksuele oriëntatie is er in San Carlos nog een weg te gaan. Door zichtbaar te zijn in de samenleving probeert *Modiversex* de bewustwording onder de bevolking te vergroten en de vrijheid te bevorderen.

In 2016 is in Groningen een werkgroep opgericht: *Discriminatie Meldpunt Groningen*, *Platform LHBT Groningen* en het COC denken mee in het verwezenlijken van de plannen van Modiversex. Daarnaast werken we nauw samen met Erlangen, de Duitse zusterstad van San Carlos.

Sport

Na de succesvolle zwempilot eind 2015 hebben we in 2016 zwemcursussen opgezet. Onze lokale sportcoördinator Luis Orozco heeft samen met gediplomeerde instructeurs twee cursussen gegeven aan in totaal 60 kinderen. De zwemlessen zijn gefinancierd met de opbrengsten van de donateursactie 2015 en een salsa workshop.

Tijdens het Europees Overleg van zustersteden van San Carlos in februari 2016 hebben we het sportproject gepresenteerd. Er is interesse bij de andere zustersteden om meer samen te werken. Ook heeft Neurenberg het sportproject gesteund met € 400.

De voetbalschool is het tweede half jaar minder goed gegaan. Coördinator Jalmer Correa heeft de laatste maanden geen trainingen kunnen organiseren. De informatievoorziening was

De plannen van *Modiversex* bestaan uit drie fases:

- I Presenteren van het project aan de bevolking door voorlichting op scholen en markten, en het vormen van hulpgroepen;
- II Mediacampagne met radiospotjes, folders en het jaarlijks organiseren van de Gay Pride;
- III Anti-pest campagne op scholen en het agenderen van LHBT-vraagstukken bij de politiek en beleidsmakers.

Erlangen tekende in 2016 voor fase I. Groningen financiert in 2017 fase II. Fase III ondersteunen we samen. Tijdens het werkbezoek van 2017 kijken we welke concrete activiteiten er nodig zijn om verdere vrijheid en gelijkheid te bewerkstelligen in San Carlos.

bovendien zo beperkt dat we ons genoodzaakt zagen de samenwerking met ingang van 2017 te stoppen. Dit betreuren we ten zeerste.

In 2017 onderzoeken we de mogelijkheid voor de oprichting van een brede sportstichting in San Carlos, waar we al onze sportactiviteiten onder willen brengen. We hopen op termijn ook de voetbalschool in deze sportstichting op te nemen.

In juni hebben we de 4Mijl in San Carlos weer georganiseerd voor een enthousiaste groep kinderen en in oktober hebben we € 990 opgehaald met de 4Mijl in Groningen. Daardoor staat de 4Mijl in 2017 ook alweer op de agenda in San Carlos. Het bedrag dat na de organisatie nog overblijft kunnen we goed gebruiken voor de overige sportprojecten!

Water

Binnen het thema water heeft de Stedenband zich in 2016 vooral gericht op Caracito, een kleine gemeenschap behorend tot de gemeente San Carlos. De drinkwatervoorziening verkeert in dit dorp in zeer slechte staat.

Voor de uitvoering van een waterproject - waarin een duurzame en op de lokale situatie aangepaste drinkwatervoorziening wordt aangelegd - is door de Stedenband een convenant afgesloten met *ASODELCO*. *ASODELCO* is een betrouwbare lokale NGO waar de Stedenband ook op andere gebieden mee samenwerkt. Verder zijn ook diverse andere lokale en Europese partners in San Carlos bij het project ingeschakeld en betrokken geraakt. Deze samenwerking heeft geresulteerd in de vorming van een duurzaam projectplan dat uit meerdere fases bestaat.

30 jaar Stedenband

Hoewel de band tussen Groningen en San Carlos ouder is dan dertig jaar, vierden we in 2016 het officiële jubileum: op 1 oktober 1986 bekrachtigde de Groninger Gemeenteraad de stedenbandrelatie. Omdat we dankbaar zijn voor de steun en inzet in beide steden, organiseerden we diverse activiteiten.

In Groningen:

- plaatsten winkeliers in de Nieuwe Ebbingestraat, Folkingerstraat en het Boterdiep foto's uit San Carlos in hun etalage.
- organiseerden we twee succesvolle pubquizzes.
- trokken we enthousiaste bezoekers naar Fiesta Nica; een feest met muziek, dans, poëzie, piñatas en theater.
- organiseerden we filmevenement Cineragua in Groninger Forum en RKZ Bios.
- ontwierp Simone Larabi een prachtige tas ter promotie van de stedenband.
- stonden we met een kraam en onze kleurrijke Nicaraguaanse ‘ballengooi-vogel’ op het Bevrijdingsfestival.

Voor de eerste fase van het project is in 2016 door de Stedenband geld beschikbaar gesteld, mede met hulp van Stichting Netwerk San Carlos. Verder heeft de Stedenband haar krachten gebundeld met diverse Europese zustersteden om de latere fases van het project ook financieel te ondersteunen. De planning is dat de eerste fase van het project in het begin van 2017 zal starten.

Young Expert Programme

Waterbedrijf Groningen heeft via het *Young Expert Programme* een jonge Nicaraguaanse expert ingezet die waterbedrijf *ENACAL* in Nicaragua heeft ondersteund. De Stedenband heeft in ook in 2016 geholpen bij het project door de uitbetaling van het salaris in San Carlos te faciliteren.

- proefden we in groot gezelschap wijnen uit de ‘stedenbandlanden’ van San Carlos in wijnlokaal Barrel.
- publiceerden we op social media wekelijks foto's uit de geschiedenis van 30 jaar stedenband (#30jaarStedenband).
- organiseerden we een sfeervolle reünie, waar de ‘oude rotten’ de ‘nieuwe lichter’ kon ontmoeten.

In San Carlos:

- organiseerde sportcoördinator Luis Orozco een zaalvoetbaltoernooi en een volleybaltoernooi ter ere van het jubileum,
- trotseerden vele jongeren de hitte tijdens de Sancarleense 4Mijl.

We bedanken iedereen die betrokken is geweest bij de relatie Groningen-San Carlos. Zonder de steun van vrijwilligers, pioniers, projectpartners en politiek hadden we deze mijlpaal nooit bereikt! We gaan onze toekomst met plezier en vertrouwen tegemoet!

Microkrediet

Nadat we in oktober 2015 de overeenkomst voor het project ‘*Emprendemujer*’ met de NGO *ASODELCO* hadden getekend, is de organisatie in februari gestart met de projectontwikkeling.

ASODELCO heeft de volgende stappen genomen:

- via verschillende netwerken contacten leggen op gemeenschapsniveau om vrouwen(groepen) te identificeren,
- voorlichting geven over de mogelijkheden van het fonds en ondernemerschap,
- samenwerking met organisaties zoals het *Nicaraguaans Instituut voor Landbouw- en Veeteelttechnologie (INTA)* en de *Nationale Landbouwuniversiteit (UNA)*.

In samenwerking met de Gemeente San Carlos zijn ook vrouwen benaderd die een opleiding hebben gevolgd in zgn. ‘escuelas de oficios’ (een soort beroepsopleidingen), waarmee de kans van slagen van een eigen bedrijf groter is.

Fair Design

Binnen het project Fair Design wordt de kennis van Groninger ontwerpers samengebracht met Sancarleense ambachten en materialen. De winst zit in het creëren van werkgelegenheid, het hergebruiken van afval en het kunnen betrekken van Groningse ondernemers bij ontwikkelingssamenwerking. Om een fair én duurzaam product te ontwerpen voor de lokale én westerse markt.

Afgelopen jaar stond in het teken van kwaliteitsverbetering van de producten die in San Carlos worden geproduceerd, waardoor de verkoop aan toeristen ter plaatse is verbeterd. Tevens komen we hierdoor weer een stapje dichterbij het kwaliteitsniveau dat wenselijk is op de Westerse markt. We willen dit jaar optimaal gebruik gaan maken van aanwezige kennis in het land zelf.

De vrouwen zijn georganiseerd in vrouwengroepen, met elk een coördinatrice. Er wordt gewerkt met een solidair kredietsysteem en met een hypotheclair onderpand. Voor vrouwen die dat niet hebben, maar wel een krediet willen aanvragen, wordt nog naar een oplossing gezocht.

Activiteiten die met de kredieten worden gefinancierd zijn:

- productie van basisgranen, wortel- en knolgewassen,
- het houden van kleinvee bij huis (varkens),
- bedrijfjes, zoals een apotheek, naaiatelier of winkeltje aan huis.

In 2016 kregen 46 vrouwen een krediet van maximaal US\$370. De looptijd varieert van 12-18 maanden. De rente bedraagt 8%. *ASODELCO* verzorgt ook de scholing aan de vrouwen uit het programma, gericht op ondernemerschap in algemene zin en op specifieke thema's behorende bij de verschillende bedrijfjes.

In Nicaraguaanse steden zoals Granada, waar toerisme floreert, bevinden zich getalenteerde kunstenaars die ingezet kunnen worden om onze Sancarleense kunstenaars verder te helpen. Tevens willen wij gebruik maken van moderne media door Groninger ontwerpers filmpjes te laten maken van hun ambacht om ook op deze wijze de ambachtelijke kwaliteit in San Carlos te kunnen verbeteren.

Daarnaast blijven wij nieuwe opdrachten uitzetten bij lokale handwerklieden en proberen dit zoveel mogelijk te koppelen aan ondernemers in Groningen. Voor dit traject zijn we op zoek naar investeerders, zoals bedrijven die een relatiegeschenk willen laten maken.